

GRONDWET VOOR
HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

Art. 1.

Allen die zich in Nederland bevinden,
worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.
Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging,
politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke
grond dan ook is niet toegestaan.

VERBINDING MAKEN BELANGRIJKSTE CRITERIUM

IHP wordt Masterplan in Zutphen

Onlangs stelde de gemeenteraad van Zutphen het masterplan onderwijshuisvesting vast, met als subtitel onderwijs sterk in verbinding. Het gaat om een plan dat vijftien jaar vooruit durft te kijken, waarbij de raad voor de eerste jaarschijf ruim twaalf miljoen euro heeft vastgesteld. Het toekennen gaat niet op basis van richtlijnen uit de verordening maar vraagt om een gerichte visie van de schoolbesturen, waarbij de verbinding onderling en met de samenleving centraal staat.

“We willen de gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen onderling en in relatie tot de gemeente versterken”

Wethouder onderwijs Patricia Withagen over haar beleid: “Tot 2011 werkten we met integrale huisvestingsplannen (IHP’s) die telkens vier jaar vooruit keken. Dat ging vooral over prognoses, capaciteit, de staat van het gebouw en de vraag welke school dat jaar weer aan de beurt was. Dus een sturing op afzonderlijke aanvragen, gedreven door de kwaliteit van de gebouwen. In 2011 moesten we in het kader van de bezuinigingen in de breedte op alle fronten ingrijpen. We zijn toen even gestopt met de IHP’s en het investeren in onderwijshuisvesting, tenzij het echt urgent was. In de tussentijd is de reserve onderwijshuisvesting wel gevoed uit de algemene middelen. 2016 was het vijfde 0-jaar en toen werd het weer tijd om met de scholen samen te gaan kijken wat er nodig is. Bijzonder aan Zutphen is dat we een breed palet aan onderwijsvoorzieningen hebben, met ook wat krimp in de komende 15 jaar. We willen graag dat diverse palet behouden en de uitdaging ligt erin om toekomstgericht onderwijs aan te bieden in gebouwen die verbinden. IHP vind ik een niet passend begrip meer; het gaat erom samen een visie op onderwijs en de samenleving te ontwikkelen. Daar past het woord masterplan beter bij. Zutphen is een stad met bijna 50.000 inwoners en vier reguliere scholen voor voortgezet onderwijs, praktijk-

onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Dat is veel. Schoolbesturen leken er voorheen niet van doordrongen dat het niet vanzelfsprekend is dat dit brede en diverse aanbod van basis-, voortgezet en speciaal onderwijs in de toekomst behouden blijft. Er is door scholen gesproken over fusie. De uitkomst is dat niemand een fusie ziet zitten en dat een school laten afvallen ook geen optie is. Dat accepteren we en van daaruit denken we verder. De scholen zijn inmiddels gestart met de oriëntatie op een gezamenlijke brugperiode en het organiseren van een internationale schakelklas, als eerste proeve van samenwerken.”

GEZAMENLIJKE VISIE

“We willen de gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen onderling en in relatie tot de gemeente versterken. Daarom kijkt ons masterplan niet vier jaar vooruit, maar vijftien jaar. Met een set aan randvoorwaarden als afwegingskader. De kern is de verbinding van de school in de samenleving en de samenleving in de school.” Het proces is begeleid door ICSadviseurs. Erwin Veneklaas Slots van ICSadviseurs: “In het begin zaten de scholen terughoudend aan tafel. Dit is gaandeweg het proces veranderd in een constructieve en op samenwerking gerichte houding, met een gedeelde toekomstvisie als resultaat. Ze wisten ook niet

wat ze aan de gemeente hadden en het vertrouwen is gaandeweg ontstaan. De bijeenkomsten met het bedrijfsleven, sport en vrijwilligersorganisaties sloegen enorm aan; dat vonden de scholen zinvol en maakte dat ze nog bewuster werden van hun eigen profiel.” Patricia: “Het begint ook al wat op te leveren. Zutphen heeft een duurzaamheidscentrum, de Kaardebol, waar het Baudartius College al een natuurlokaal had. Samen met onder andere het Isendoorn College verkennen zij nu de mogelijkheden om dit verder uit te bouwen. Ook is Het Stedelijk met 't Beeckland uit Vorden in gesprek over het versterken van het vmbo-onderwijs. Onder andere door een veel intensievere verbinding met het bedrijfsleven en daarmee aansluiting op de arbeidsmarkt vorm te geven. In de nieuwe visie van het vmbo wordt de stad zelf steeds meer een school, waarin je op zoek gaat naar onderwijsplekken en leert en werkt in de praktijk. Ik heb er vertrouwen in dat naarmate de urgentie groter wordt er een basis ligt om verdere vormen van samenwerking te onderzoeken die helpen om goed onderwijs te kunnen bieden. Als wethouder moet je een visie hebben; ik vind het voor de geloofwaardigheid van de politiek belangrijk dat je richting durft te geven; daar zit je voor. Ik ben een paar keer flink scherp geweest; jullie zeggen dat je een visie hebt dat de samenhang meer is dan de losse delen; laat dat dan zien. Je moet als gemeente ook vooruit willen kijken. We zijn met de scholen naar Dordrecht gegaan, waarbij wij onder andere gesproken hebben over doordecentralisatie. Dat gaan we komend jaar verder verkennen. Naar mijn mening blijft onze visie overeind, ook wanneer je doordecentraliseert. Ik denk dat scholen sneller en creatiever gaan acteren, wanneer ze meer verantwoordelijkheid krijgen.”

SPELREGELS MASTERPLAN

Erwin: “De scholen zijn geprioriteerd op basis van de staat van de gebouwen, de functionaliteit en de leerlingenaantallen. De projecten in de eerste fase zijn per jaar bepaald. De reserve onderwijshuisvesting wordt door de gemeenteraad met € 350.000,- extra per jaar gevoed en het normbedrag is verhoogd naar € 1.750,- per m². Voor 2017 zijn de kredieten vastgesteld en nu zijn de scholen aan zet om hun plannen te maken. Die moeten voldoen aan de criteria in het masterplan die te maken hebben met verbinden, samenwerken, leegstand benutten, bestaande gebouwen gebruiken en relaties met de samenleving aangaan. Voldoen de plannen, dan wordt het gereserveerde krediet gevoteerd. Een belangrijk verschil met vroegere IHP's is dat je meer ruimte biedt voor ontwikkeling. Daarbij zijn afwegingen rond nieuwbouw, renovatie of de meest geschikte locatie volgend. De eerste projecten binnen de uitvoeringsagenda 2017 zullen uitwijzen of de criteria ook echt werken.”

Patricia voegt toe: “De randvoorwaarden in het mas-

FACTS & FIGURES

	PO	VO	SO
Leerlingen 2017	4.387	6.353	112
Leerlingen 2030	3.260	4.884	103
Scholen/locaties	21	11	1
Oppervlakte (m² bvo)	27.791	47.272	1.963

terplan zijn geen nieuwe verordening, maar nodigen de scholen uit om hun eigen visie te ontwikkelen en ondernemend te zijn. Het zou best zo kunnen zijn dat schoolbesturen met maatschappelijke organisaties en bedrijven samen de plannen gaan toetsen en vaststellen. Daarnaast hebben we een innovatiebudget van € 30.000,- per jaar om innovaties te stimuleren. Er ontstaat bijvoorbeeld al een idee waarbij scholen samen een winkel in de binnenstad opzetten.”

VERKIEZINGEN

“Ik ben blij dat we nog een jaar tot de verkiezingen hebben om verder te bouwen. De rol tussen gemeente en scholen moet zich verder ontwikkelen, waarbij je een wederzijdse afhankelijkheid creëert. De rijksbouwmeester geeft in zijn agenda aan dat het publieke domein dreigt te eroderen. Daarom is het juist belangrijk dat school en samenleving verbinden. Je kunt andere plekken laagdrempeliger maken door er onderwijs aan te bieden. Door onderwijs toe te voegen creëer je automatisch meer beleving. Zo gaan de SO Anne Flokstra, SBO Het Mozaïek en de cluster 4 samen bouwen op de plek van een voormalig zwembad. Daar zien we al dat scholen zelf de kansen zien van clustering, samen nadenken over zorg en naschoolse opvang. De nieuwe scholen grenzen aan een sportpark en dat ligt weer nabij het duurzaamheidscentrum. De naast gelegen korfbalvereniging is voornemens een hal te bouwen en de scholen hebben een gymzaal nodig. De scholen en de korfbalvereniging onderzoeken nu of een gecombineerde voorziening mogelijk is. Die samenwerking maakt dat het een sterker concept wordt. Dat proces moet je vanuit de gemeente een beetje ondersteunen en stimuleren. Het vraagt van partijen een actieve rol en het lef om eens wat anders te proberen. Tegen de gemeenteraad zeg ik: “Zoiets moois heb je nog nooit gehad; het onderwijs is aan zet en wij toetsen de plannen aan de inhoudelijke visie.” Tegen de scholen zeg ik: “Nu heb je een mooi plan, zorg ervoor dat het gaat werken.” Alles draait om vertrouwen. Als je dat niet hebt werkt het niet. Het is mooi dat ik als verantwoordelijk wethouder de ruimte van de raad krijg om, samen met de scholen, in te kleuren.”

▶ Kijk voor meer informatie op raad.zutphen.nl/vergaderstukken/raadsstuk/masterplan-onderwijshuisvesting-zutphen-2017-2032.

